

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายในการยุบพรรคการเมืองในประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	รัชนิกุล อุตระศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายในการยุบพรรคการเมืองของประเทศไทย อันเป็นมาตรการที่กระทบต่อเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจสั่งยุบพรรคการเมืองเพื่อลงโทษพรรคการเมืองในกรณีที่หัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือสมาชิกพรรคการเมืองใช้สิทธิและเสรีภาพของตนในนามพรรคการเมืองเพื่อล้มล้างการปกครอง หรือกระทำการเพื่อมิให้มีการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือฝ่าฝืนต่อกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและเงินสนับสนุนพรรคการเมือง อันเป็นกระบวนการตรวจสอบการใช้เสรีภาพของหัวหน้าพรรคการเมือง กรรมการบริหารพรรคการเมือง และสมาชิกพรรคการเมืองให้อยู่ในขอบเขตตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

อย่างไรก็ดี การใช้มาตรการยุบพรรคการเมืองในประเทศไทยยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองแล้ว ในหลายกรณีปรากฏว่าผลของคำสั่งนั้นไม่สอดคล้องกับการคุ้มครองเสรีภาพและดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในพรรคการเมือง อันได้แก่หัวหน้าพรรคการเมืองและคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองจนเกินสมควร ทำให้การใช้เสรีภาพทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยของประชาชนไม่อาจเกิดขึ้นได้โดยแท้จริง ดังเช่นกรณีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ 3-5/2550 ที่ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคไทยรักไทยและตัดสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคเป็นระยะเวลา 5 ปี เพราะเหตุที่มีการตกลงจ้างพรรคเล็กให้ส่งสมาชิกลงรับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการรับจ้างเพื่อกระทำการซื้อเสียง ซึ่งเกิดจากการกระทำของคณะกรรมการบริหารของพรรคบางคนเท่านั้น แต่ผลของคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญดังกล่าวกลับมีผลถึงหัวหน้าพรรคการเมืองและกรรมการบริหารพรรคการเมืองอื่นให้ถูกตัดสิทธิทางการเมืองไปด้วย

ดังนั้น วิทยานิพนธ์เล่มนี้จึงได้มุ่งศึกษาวิจัยหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมือง โดยเฉพาะปัญหาทางกฎหมายในการยุบพรรคการเมืองของประเทศต่างๆ เพื่อนำมาเป็นข้อสรุปสำหรับเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงมาตรการยุบพรรคการเมืองของประเทศไทยให้มีความชัดเจนและเป็นธรรม อันจะเป็นประโยชน์ต่อระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยต่อไป

Thesis Title: The Legal Problems on the Dissolution of the Political Parties in Thailand
 Author: Ratchanikun Uttarasat
 Thesis Advisor: Prof. Dr. Phaisith Phipatanakul
 Department: Law
 Academic Year: 2013

ABSTRACT

The objective of this thesis is to study and analyze problems, especially the legal problems on the dissolution of the political party, which is the measure that affects people's liberty to carry out political party's activities, in Thailand; in which, to punish a political party, the Constitutional Court has power to order the dissolution of the party of which the president, the executive board of directors, or the member exercises rights and liberties on behalf of the party so as to abolish the administration, commits any act causing the election to be dishonest and unfair, or violates the law governing preparation of account of and subsidy for the party. The aforementioned is a system set up to check and control exercise of liberties of the president, the executive board of directors, or the member of the political so that it is within the scope set by the Constitution of the Kingdom of Thailand.

However, in Thailand, there are some problems arising from exercise of measures dissolving a political party. To clarify, in many cases where the Constitutional Court orders the dissolution of a political party, it appears that the effect of such order does not conform to liberties and carrying out of political party's activities that are protected by the Constitution of the Kingdom of Thailand. In addition, the order impacts liberty to carry out political activities of individual who is member of the dissolved party, e.g. the president and the executive board of directors of the party, in excess of what is reasonable. These, therefore, render people's political freedoms under democratic regime of government unable to be truly exercised. To instance, in Constitutional Court Ruling no. 3-5/2550; the Constitutional Court orders the dissolution of Thai Rak Thai Party and the suspension of the right to vote of the president and the executive board of directors of the party for five years, for the party bribes the small party to present its members as candidates in the election of members of the House of Representatives and buys votes. Although

the so doing is committed by some members of the party's executive board of directors, the Constitutional Ruling affects the president and other members of the party's executive board of directors, causing their political rights to be revoked.

Therefore, this thesis is aimed at studying and analyzing principles of law concerning carrying out of political activities of the political party. Particularly, legal problems of other countries which relate to the dissolution of political party will be used as guidelines for revising and amending measures dissolving political party of Thailand so that they become clear and fair. This will be beneficial for the democratic regime of government of Thailand.